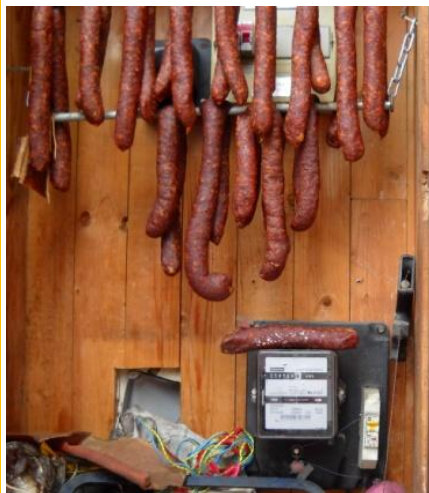

Már csak egy rövid hajrá, és mindjárt itt a verseny vége!

Gondoljuk a március közepén esedékes óraállásokat már mindenki beírta a kalkulátorba, így már csak az **április elejei leolvasás** van hátra, amit mindenkinek legkésőbb április 10-ig kell megtennie.

Szintén április 10. a határideje a **záró értékelő felmérés** kitöltésének. Ezt online a legegyszerűbb megcsinálni, de igény esetén a Word kérdőív is használható és beküldhető. Kérjük, ezt senki ne felejtse el, ez alapján tudjuk felmérni, mennyit fejlődött energiatudatosságunk a verseny alatt!

Ezután már csak a koordinátoroknak és a GreenDependent munkatársainak van komolyabb feladata. Április folyamán **ellenőrizzük az eredményeket**, és megpróbáljuk kiszűrni, az adatbevitel során történt esetleges hibákat, valamint megkérjük majd a legnagyobb megtakarítást elért háztartásokat, hogy mindenkivel osszák meg „titkaikat”!

Szeretnénk ismételten felhívni a figyelmet két további időpontra. Május 19-én lesz a **záró és díjkiosztó rendezvény**, amit már most érdemes beírni a naptárakba, hisz sok értékes környezetbarát nyeremény várakozik már a GreenDependent irodában, illetve mert feltétlenül számíthatunk a megjelenésekre.

Továbbá folyamatosan várjuk a versenyműveket az **Európai rövid film pályázatra**, reméljük, néhányan a versenyzők közül is készítenek filmet! Nagy dicsőség lenne, ha magyar résztvevőé lenne a fődíj ☺

Kép forrása: <http://villanyora.blog.hu/page/2>

Összefoglalva a fontos időpontok:

április 10.	utolsó óraleolvasás és adatbevitel	háztartások és koordinátorok
április 10.	záró értékelő felmérés kitöltése	itt kitölthető
április 24.	adatok ellenőrzése vége	koordinátorok/GreenDependent
május 19.	záró-díjkiosztó rendezvény (valahol Budapesten)	mindenki jöjjön, aki él és mozog ☺
július 30.	Európai rövidfilm pályázat	itt megtekinthető

Ismét új blog bejegyzések az EnergiaKözösségek honlapján

Újabb három blogbejegyzés került fel az EnergiaKözösségek honlapjára. A blogokban újra és újra előkerül, hogy mennyire fontos, hogy együttműködjünk, akár mint család/háztartás, akár mint EnergiaKözösség, ami jó esetben kapcsolataink megerősítését hozza magával.

Megjelent az előző számban már beharangozott belga blog. Ők azért különlegesek, mert náluk már 10 éve folyik a játék, így most már évenként más a fókusza. Idén a konyha áll a középpontban. A bejegyzésből megtudhatjuk, hogy tehető szemléletessé és élvezetessé a konyha körüli energiatakarékosság, és mi ebben egy mesterszakács szerepe.

A lengyelek blog bejegyzése két kérdést jár körül. Az első a gyerekek szerepe a versenyben, mint a blog címe írja „Segítenek vagy sabotálnak”. Kiderül belőle, hogy jól figyeljen, akinek gyermekei vannak, hogy hogyan és mit mond el a teendőkről a kicsiknek. A másik egy egyszerű és könnyen alkalmazható víz-megtakarítási tipp.

Végül egy német résztvevő osztja meg nehézségeit arról, hogy hogyan próbálja családban élve magányos farkasként elérni a kitűzött 9%-os megtakarítási célt.

Nagyobb beruházások, új beruházások

Életünk energia- és klímatudatosabbá tétele hosszú és komoly elszántságot igénylő folyamat, amelyben energiahasználati szokásaink megváltoztatása csak a kezdő lépés! Az energiaárak várhatóan tovább emelkednek és a klímaváltozás egyre kézzelfoghatóbb problémává válik – van miért elgondolkodnunk tehát további, komolyabb, esetenként beruházást is igénylő változtatásokon.

A Kislábynyom és EnergiaKözösségek programok elsősorban az energiahasználati szokások átgondolására koncentrálnak, azaz olyan ötleteket igyekszünk bemutatni, amelyek megvalósításához nem kell komoly kiadásokat felvállalnia a családi költségvetésnek.

Előbb-utóbb azonban eljön a pillanat, amikor már csak kisebb-nagyobb beruházással lehet továbblépni, vagyis a további megtakarítások eléréséhez szükségessé válhat..

- ...az elavult fűtésrendszer korszerűbbre cserélése;
- ...a vízmelegítő bojler rendszeres karbantartása;
- ...az asztali számítógép CRT monitorjának lecserélése egy körülbelül harmadannyit fogyasztó LCD képernyőre;
- ...a házfalak és a padlás szigetelése, nyílászárók cseréje stb.

Kép forrása:
www.hometips.com

Jó tudni

Egy átlagos házban a hő 25%-a a rosszul szigetelt tetőn át, 33%-a a falakon át szökik el. Szigeteléssel rengeteg energia és fűtési költség megmenthető!

Ajánlott tennivaló

Gondoljuk át, milyen beszerzéseket és beruházásokat tervezünk a közeljövőben, és a gépek, anyagok, technológia kiválasztásánál törekedjünk a maximális energiahatékonyságra! Berendezéseink kiválasztásakor figyeljünk oda arra, hogy környezetbarát és energiatakarékos termékeket válasszunk. Kérjük ki szakember véleményét! A különböző beruházásokkal elérhető megtakarításokról többet megtudhatunk a [Klímaparát háztartások – útmutató családoknak](#) című kiadvány 4. fejezetében.

No Impact Man nyomdokain - egy amerikai házaspár zöld életmódváltása

Erin és Bill középosztálybeli amerikai házaspárként döntött úgy, hogy a klíma- és környezettudatosság jegyében teljesen átalakítja életmódját és amennyire lehet, csökkenti környezeti hatásait. Az életükben jelentős változást hozó lépésekről a [No Impact Projekt honlapján](#) számoltak be:

„Új életünket azzal kezdtük, hogy négy hálószobás házunkból egy 50m²-es társasházi lakásba költöztünk, közelebb a munkahelyünkhöz, így gyalog be tudunk járni. Továbbá:

- 16 éves dízel autónkat eladtuk és vettünk egy hibrid Honda Civic-et.
- Vegetáriánusok lettünk amióta megnéztük a nagyüzemi állattenyésztés környezeti hatásairól szóló “Meat the Truth” (Igazság a húsról) című filmet. Lefogytunk és remekül érezzük magunkat.
- Kivontuk a forgalomból a lakóautónkat, a várostól 15 mérföldre leparkoltuk és hétfélig háznak használjuk. Nem kell többé fizetnünk a biztosítást és az üzemanyagot.
- Amennyire lehet, kerüljük a műanyag csomagolóanyagokat vásárláskor. Nem könnyű.
- Ha elérhető, helyben termelt bio terményeket veszünk.
- A termelői piacon vásárolunk.
- Csak akkor veszünk új ruhát, ha a használtruha boltban nem találjuk, amire szükségünk van. Természetesen ez a fehérneműre nem vonatkozik.
- Csak olyan textileket tervezünk venni, amelyek komposztálhatók. A biopamut előállításához elég sok vizet igényel, így inkább a kenderből készült holmikra szavazunk.
- Nagyon megnézzük, milyen sampont, mosószert és tisztítószert veszünk – igyekszünk olyan termékeket keresni, amelyek foszfátmentesek és nem tartalmaznak kőolajszármazékokat.
- Többet vonatozunk és kevesebbet repülünk. A vonat sokkal jobban tetszik mindkettőnknek, mint a repterek és a repülő, de sajnos nem tudunk mindenhol eljutni vele.
- Amióta nekiálltunk csökkenteni életünk környezeti hatásait, sokat javult a házasságunk és életünk minősége is! Élvezzük, hogy csapatmunkában dolgozunk a jövő és a világ jobbá tételén. Természetesen anyagilag is előnyösek a változtatások és a zöld utat járva hasonlóan gondolkodó jóbarátokra is leltünk.”

Kép forrása:
<http://meetoiliviam.com>

Forrás és további életmódváltó ötletek: <http://noimpactproject.org/change/>

A „No Impact” azaz a lehető legkevesebb környezeti hatású életmód 10 legfontosabb szempontjáról a [14. Kislábynyom hírlevélben](#) lehet olvasni.

Háztartási klíma-audit “tanulságok” avagy megtakarítási tippek

A háztartási klíma-auditok javítása során sok olyan dologgal találkozunk, amelyre érdemes lenne több háztartás figyelmét is felhívunk. Ezeket a tanulságokat gyűjtöttük itt össze – akár megtakarítási tippeknek is nevezhetnénk ezt a gyűjteményt... ©

1. Tartsunk karban és ellenőrizzünk mindent otthon rendszeresen!

	Tennivaló	Megtakarítási lehetőség
Hűtő/mélyhűtő	<ul style="list-style-type: none"> Takarítsuk rendszeresen a kondenzációs rácsot; olvassuk le, ha nem önleolvasztós; ellenőrizzük, hogy a megfelelő hőmérsékletre van-e beállítva a hűtő és a mélyhűtő (ehhez lehet, hogy be kell szereznünk egy hűtőhőmérőt...). <p>Ajánlott hőmérséklet: hűtő: +5°C, mélyhűtő: -18°C</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ha elmulasztjuk, akár 20-30%-kal is nőhet hűtőnk fogyasztása. Ha rosszul van beállítva a hőfok (túl alacsony), fokként kb. 5%-kal nő az energiafogyasztás.
Villanybojler	<ul style="list-style-type: none"> Vízkövetlenítsük évente! 	<ul style="list-style-type: none"> 1mm vízkőréteg 10%-kal is növelheti a fogyasztást!
Bármilyen vízmelegítő	<ul style="list-style-type: none"> Ellenőrizzük a hőfok beállítását! <p>Lejebb tekerhetjük a hőfokot (1) az évszaknak megfelelően, (2) ha elutazunk vagy (3) időszakosan kevesebben vagyunk otthon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ha 60-80°C-ról 50°C-ra állítjuk a víz hőmérsékletet, 20-50%-kal csökkenhet a felhasznált energia mennyisége.
Fűtésrendszer	<ul style="list-style-type: none"> Ellenőriztessük évente a kazánokat, gázkészülékeket! 	<ul style="list-style-type: none"> Rendben tartott rendszer esetén 10%-kal is kevesebb lehet a fűtés költsége.
Fűtőtestek, radiátorok	<ul style="list-style-type: none"> Portalanítsuk őket rendszeresen! Évente légtelenítsük a radiátorokat. 	<ul style="list-style-type: none"> Akár 15%-kal kevesebb energiát fogyasztanak a rendszeresen légtelenített radiátorok.
Gáztűzhely	<ul style="list-style-type: none"> Rendszeresen takarítsuk és tartsuk tisztán a gázégőket, fűtőfelületeket. 	<ul style="list-style-type: none"> Így akár 10% energia megtakarítható.
Csapok	<ul style="list-style-type: none"> Rendszeresen ellenőrizzük, vízkövetlenítsük a csapokat, zuhanyrózsákat. 	<ul style="list-style-type: none"> Egy csöpögő csappal havonta akár 800 liter vizet feleslegesen elfolyathatunk!

2. Komposztálás

Ezen a téren (is) sokat fejlődhet még kislábnymos, karbon-szegény életmódra törekvő közösségünk, sokan nem komposztálunk még, hiába élünk kertes házban. Pedig a komposztálással akár 30%-kal is csökkenthetjük háztartási hulladékunk mennyiségét, nem is beszélve a szagáról! Ugyanakkor pedig saját készítésű, értékes talajjavító anyaghoz is jutunk, amit használhatunk nem csak kertünkben, hanem szobanövényeink táplálásához is.

Komposztálót **egyszerűen készíthetünk** raklapból, vesszőből (ld. termékes rovat), vagy egyéb hulladékfából is. Ha úgy gondoljuk, körbeültethetjük futónövényekkel, virággal, de zöldségekkel is (pl. futóbab, tök vagy paradicsom).

Ne ijedjünk meg: ha jól kezeljük a komposztot, azaz odafigyelünk a száraz és nedves anyagok arányára, a nedvességre, valamint rendszeresen, min. 3-4 havonta forgatjuk is, hogy a lebomlás oxigén jelenlétében történjen, **nem lesz kellemetlen szag** a komposztáló környékén!

Hasznos információk komposztáláshoz:

Környezeti Tanácsadó

Irodák Hálózata, *Komposztálás a családban* gyakorlati útmutató:

<http://www.kothalo.hu/kiadvanyok/kompfuz.pdf> ,

a volt Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium anyaga a komposztálásról:

<http://www.kvvm.hu/szakmai/hulladekgazd/komposzt.htm>,

a Hulladék Munkaszövetség által működtetett honlap: <http://www.komposztalj.hu>,

SZIKE Környezet- és Egészségvédelmi Egyesület: <http://www.szike.zpok.hu>.

Érdekes információk lelhetők az EnergiaKözösségek honlapon elhelyezett [tippek](#) között is.

Jó hír! Panellakásban és társasházi lakásban is lehet komposztálni!

- ☺ Saját lakásunkban, erkélyünkön „beüzemelhetünk” komposztálót, ről információ [itt](#) és [itt](#) is található.
- ☺ Vagy elindíthatunk, illetve csatlakozhatunk közösségi komposztálási kezdeményezéshez. Példák és tapasztalatok [Budapesten](#) és [általánosságban](#).

3. Megújuló energiaforrások

Fontos tudni, hogy a fa is megújuló energiaforrás, különösen, ha fenntartható erdőgazdaságból származik! Továbbá, ha **fahulladékkal, mezőgazdasági hulladékkal** is fűtünk otthon, szintén megújuló energiaforrást használunk!

Végül, ha nyáron a **kertben zuhanyzunk** a nap által különböző megoldásokkal melegített vízben *(ld. bővebben a Kislábnym hírlevél 35. számában: Termékek, szolgáltatások rovat)*, szintén hasznosítunk megújuló energiát ☺

A fenntartható erdőgazdálkodásról:

<http://www.alfoldfa.hu/tudastar/mi-a-pefc/>, <http://www.alfoldfa.hu/tudastar/mi-az-fsc/>

4. Közösségi vállalások

Végül fel szeretnénk hívni a figyelmet arra, hogy ha úgy érezzük, háztartásunk már nem lehetne takarékosabb vagy zöldebb, illetve ha szívesen csinálnánk valamit másokkal együtt, gondolkozhatunk **közösségi vállalásokban** is. Például:

- ☼ ha társasházban lakunk, elkezdhetünk közösségi komposztáláson és/vagy kertészkedésen gondolkodni...
- ☼ ha úgy érezzük, nincs közelünkben beszerezhető helyi termék, összefoghatunk másokkal, hogy közösen felderítsük a lehetőségeket és bevásárló közösséget alakítsunk...
- ☼ ha gyermekeink iskolájában, óvodájában zavar az energiapazarlás, indíthatunk szülő- és pedagógustársainkkal, a gyerekek bevonásával energiatudatos iskola, óvoda programot...
- ☼ ha sok magunk, kerti növényünk van, de szeretnénk újakat is kipróbálni, szervezhetünk mag és palánta csereberét...
- ☼ ha van autónk, de nem használjuk sokat, megszervezhetjük, hogy barátainkkal közösen használjuk...
- ☼ ha szeretnénk megosztani energiatakarékoskodással kapcsolatos ötleteinket, tapasztalatainkat, tudásunkat, jelentkezünk az EnergiaKözösségek verseny következő fordulójára klíma-koordinátornak, és szervezzünk saját közösséget ☺

Számos jó ötlet létezik, nagyon sokról írtunk már a Kislábnym hírlevélben, ezeket inspirációként elő lehet keresni, és **mindig várjuk Olvasóink megvalósított ötleteiről a beszámolókat, és, természetesen, szívesen válaszolunk kérdésekre is!** Írjanak nekünk bizalommal az info@greendependent.org címre.

Mag és palánta cserebere Gödöllőn,
2012 márciusában

Hasznos információk, kapcsolat, támogatók

Szerkeszti: Antal Orsolya és Vadovics Edina
Közreműködött: Gáll Veronika, Magosányi Zsuzsanna, és Vadovics Kristóf
Design: Iconica Bt.

Információk az EnergiaKözösségek programról:
GreenDependent Intézet
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-28-412-855
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.energiakozossegek.eu
www.greendependent.org

Az EnergiaKözösségek program fővédnöke **dr. Fülöp Sándor** a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa.

Védnök **Dr. Gémesi György**, Gödöllő polgármestere, a Magyar Önkormányzatok Szövetségének elnöke.

Programunkat a **Klímaparát Települések Szövetségének**, valamint az **Energia-Hatékony Önkormányzatok Szövetségének** ajánlásával valósítjuk meg.

Támogató önkormányzataink: **Budapest XIII. kerülete, Óbuda, Pécs és Siklós.**

Az EnergiaKözösségek program támogatója:

Ezen információs hírlevél tartalmáért a kizárólagos felelősség a szerzőket terheli, nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét. Sem az EACI, sem az Európai Bizottság nem felelős az abban foglalt információk bármilyen jellegű felhasználásáért.